

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 22 czerwca 2016 roku Sąd Rejonowy w Skierniewicach na rozprawie z powództwa A. F. przeciwko W. K. (K.) w sprawie o zapłatę oddalił powództwo (wyrok k. 349, uzasadnienie k.354-359).

Apelację od wyroku z dnia 22 czerwca 2016 roku wniósł powód zaskarżając go w całości.

Zaskarżonemu wyrokowi zarzucił:

1. niezgodność ustaleń faktycznych sądu z materiałem dowodowym zebrany w sprawie, w szczególności poprzez ustalenie, że strony nie zawarły umowy o świadczenie jakichkolwiek usług,
2. błąd w ustaleniach faktycznych polegający na uznaniu, że powód nie udowodnił podstawy faktycznej swojego roszczenia,
3. rażące naruszenie przepisów postępowania, a to art. 233 § 1 k.p.c. poprzez naruszenie przez Sąd obowiązku rozpoznania całego zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego i oparcie rozstrzygnięcia w sprawie wyłącznie na podstawie gołosłownych twierdzeń pozwanego w przedmiocie zaprzeczenia, iż pozwany zawarł z powodem umowę o świadczenie odpłatnej usługi w serwisie internetowym (...)
4. zarzut naruszenia art. 227 k.p.c. w zw. z art. 299 k.p.c. w zw. z art. 233 k.p.c. poprzez nie przesłuchanie stron mimo złożenia przez pozwanego wniosku o przesłuchanie powoda na okoliczność zawarcia umowy przez strony.

Skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez uwzględnienie powództwa w całości, ewentualnie przekazanie sprawy Sądowi I instancji celem ponownego rozpoznania oraz zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów procesu za obydwie instancje według norm przepisanych (apelacja k. 361, pismo uzupełniające apelację k.365-368).

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Przedmiotowa sprawa podlega rozpoznaniu w postępowaniu uproszczonym, które jest uregulowane w przepisach art. 505¹ k.p.c. - art. 505¹⁴ k.p.c.

Podstawy apelacji w postępowaniu uproszczonym zostały określone w art. 505⁹ § 1¹ k.p.c.: naruszenie prawa materialnego przez błędną jego wykładnię lub niewłaściwe zastosowanie oraz naruszenie przepisów postępowania, jeżeli mogło ono mieć wpływ na wynik sprawy

Zgodnie ze stanowiskiem Sądu Najwyższego apelacja w postępowaniu uproszczonym posiada charakter apelacji ograniczonej (por. stanowisko Sądu Najwyższego zawarte w uchwale z dnia 31 stycznia 2008 roku, III CZP 49/07, OSNC 2008/6/55, mającej moc zasady prawnej). W konsekwencji jej celem jest kontrola wyroku wydanego przez sąd pierwszej instancji (z punktu widzenia jego zgodności z materiałem procesowym pozostającym w dyspozycji sądu orzekającego) w granicach wyznaczonych przez treść zarzutów apelacji.

W postępowaniu uproszczonym jeżeli sąd drugiej instancji nie przeprowadził postępowania dowodowego, uzasadnienie wyroku powinno zawierać jedynie wyjaśnienie podstawy prawnej wyroku z przytoczeniem przepisów prawa (art. 505¹³ § 2 k.p.c.).

Apelacja strony powodowej, jako bezzasadna podlega oddaleniu.

W ocenie Sądu Okręgowego nie zasługiwał na uwzględnienie żaden z zarzutów podniesionych w apelacji, które w istocie sprowadzały się do podważenia prawidłowości przeprowadzonego postępowania dowodowego przez Sąd

Rejonowy, co w konsekwencji miało doprowadzić w ocenie skarżącego do niewłaściwego ustalenia, że pomiędzy stronami nie doszło do zawarcia umowy.

Na wstępie należy się odnieść do zarzutów naruszenia przepisów procesowych, ponieważ tylko prawidłowo ustalony stan faktyczny umożliwi dokonanie prawidłowej oceny prawa materialnego.

Postawienie zarzutu naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. wiąże się z wykazaniem błędów w ustaleniach, które polegają na konkretnych naruszeniach logiki wskazań wiedzy, czy też doświadczenia życiowego. Należy uznać, że skarżący powyższym wymaganiom nie sprostał. Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 27 września 2002 r. (por. sygn. akt II CKN 817/00, Legalis) przyjął, że, jeżeli z określonego materiału dowodowego sąd wyprowadza wnioski logicznie poprawne i zgodne z doświadczeniem życiowym, to ocena sądu nie narusza reguł swobodnej oceny dowodów (art. 233 § 1 k.p.c.) i musi się ostać, choćby w równym stopniu, na podstawie tego materiału dowodowego, dawały się wysnuć wnioski odmienne. Tylko w przypadku, gdy brak jest logiki w wiązaniu wniosków z zebranymi dowodami lub gdy wnioskowanie sądu wykracza poza schematy logiki formalnej albo, wbrew zasadom doświadczenia życiowego, nie uwzględnia jednoznacznych praktycznych związków przyczynowo-skutkowych to przeprowadzona przez sąd ocena dowodów może być skutecznie podważona. Wnioski Sądu Rejonowego należy określić, jako logicznie poprawne oraz prawidłowo osadzone w zgromadzonym materiale dowodowym, a stanowisko skarżącego uznać należy jedynie za polemikę z poprawnie ustalonym stanem faktycznym.

Zarzut powoda dotyczący naruszenia art. 227 k.p.c. w zw. z art. 299 k.p.c. w zw. z art. 233 k.p.c. poprzez nie przesłuchanie stron mimo złożenia przez pozwanego wniosku o przesłuchanie powoda na okoliczność zawarcia umowy przez strony należy uznać za chybiony. Przesłuchanie powoda w charakterze strony na okoliczność zawarcia umowy ma charakter uzupełniający po wyczerpaniu środków dowodowych lub w ich braku i jest wykorzystywane w sytuacji, gdy w sprawie pozostały niewyjaśnione fakty istotne dla rozstrzygnięcia sprawy (art. 299 k.p.c.). Sąd Najwyższy w wyroku z dnia z dnia 24 października 1996 roku trafnie wskazał, że dowód z przesłuchania stron można określić jako posiłkowy, po który sąd sięga w razie, gdy w toku postępowania dowodowego stwierdzi istnienie istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy faktów jeszcze nie wyjaśnionych - mimo wyczerpania innych środków dowodowych albo też w braku takich środków (III CKN 6/96, OSNC 1997/3/29, Pr.Spółek 1998/7-8/99, LEX). W rozpoznawanej sprawie Sąd Rejonowy po dokonaniu oceny wiarygodności i mocy dowodów na podstawie zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego zasadnie nie uwzględnił powyższego wniosku o przeprowadzenie dowodu z przesłuchania stron, ponieważ uznał, że wszystkie istotne dla rozstrzygnięcia sprawy fakty zostały wyjaśnione i nie ma potrzeby dopuszczania nowych dowodów, które nie wnosząc nic nowego w sprawie niepotrzebnie przyczynią się do jej przedłużenia. Przeprowadzenie dowodu z przesłuchania stron byłoby uzasadnione, gdyby mogło wpłynąć na wynik sprawy. Zaniechanie, więc przez Sąd (...) przeprowadzenia uzupełniającego dowodu z przesłuchania stron nie dowodzi naruszenia art. 299 k.p.c., jeśli w ocenie tego sądu fakty istotne dla rozstrzygnięcia sprawy zostały już wyjaśnione (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 8 grudnia 2000 r., I CKN 1129/99, LEX nr 51635).

Za bezzasadny należy uznać zarzut powoda polegający na niezgodności ustaleń faktycznych sądu z materiałem dowodowym zebrany w sprawie, w szczególności poprzez ustalenie, że strony nie zawarły umowy o świadczenie jakichkolwiek usług. Kluczową kwestią w niniejszej sprawie jest ustalenie czy pomiędzy stronami doszło do zawarcia umowy. Sąd Rejonowy prawidłowo ustalił, że niezbędnym elementem zawarcia umowy było oświadczenie pozwanego o akceptacji oferty oznaczone przyciskiem „zapoznałem się i akceptuję regulamin serwisu”, a następnie uruchomienie przycisku „wyślij” (pismo powoda k. 341- 342). Celem zapoznania się z regulaminem i poznaniem jego warunków pozwany był zmuszony na tym etapie do akceptacji oferty złożonej przez powoda.

Stosownie do art. 66 § 1 k.c. oświadczenie drugiej stronie woli zawarcia umowy stanowi ofertę, jeżeli określa istotne postanowienia tej umowy (z łac. *essentialia negotii*). Zatem aby doszło do zawarcia umowy w powyższym trybie wymagane jest przedstawienie oferty zawierającej istotne postanowienia umowy. Jeżeli oblat przyjmie ofertę w czasie związanym ofertą moc prawną uzyskuje zawarta w ofercie regulacja sytuacji prawnej pomiędzy stronami. Samo przyjęcie oferty polega na złożeniu oferentowi przez oblata oświadczenia określającego stanowczą decyzję zawarcia

umowy, której treść określona została w ofercie. Chodzi tutaj o oświadczenie woli, które jest składane oznaczonej osobie.

Natomiast w przypadku zawierania umowy drogą elektroniczną zastosowanie znajduje art. 66¹ k.c., który w § 1 stanowi, że oferta złożona w postaci elektronicznej wiąże składającego, jeżeli druga strona niezwłocznie potwierdzi jej otrzymanie. Zgodnie z art. 66¹ § 2 k.c. przedsiębiorca składający ofertę w postaci elektronicznej jest obowiązany przed zawarciem umowy poinformować drugą stronę w sposób jednoznaczny i zrozumiały m.in. o czynnościach technicznych składających się na procedurę zawarcia umowy. W celu zawarcia umowy drogą elektroniczną konieczne jest poinformowanie strony o skutkach prawnych potwierdzenia przez drugą stronę otrzymania oferty, czyli w niniejszej sprawie – o skutkach prawnych wysłania formularza (tzw. „kliknięcia”). W przedmiotowej sprawie powód nie zapewnił odpowiedniego standardu jakiego należało od niego wymagać przy zawieraniu ważnych umów w sieci Internet. Ponadto powód nie przedstawił pozwanemu czytelnej informacji o skutkach związanych z dodaniem swoich danych do katalogu, a w konsekwencji należało uznać iż nie wykazał, że między stronami doszło do zawarcia umowy.

W rozpoznawanej sprawie w ocenie powoda pozwany zawarł z nim umowę o świadczenie usług drogą elektroniczną poprzez zarejestrowanie zamieszczonego pod wskazanym adresem internetowym formularza zamówienia zawierającego dane firmy pozwanego. Ofertę stanowiły warunki zawarcia umowy zawarte w regulaminie serwisu. W związku z powyższym pozwany przy akceptacji regulaminu godził się na warunki całej oferty. W rozpoznawanej sprawie pozwany nie mógł uzyskać oświadczenia powoda przed przyjęciem oferty, bo zapoznając się z regulaminem akceptował ofertę i zawarł umowę. Skarżący powołując się na prawidłowość swojego działania w świetle przepisów ustawy o świadczeniu usług drogą elektroniczną z dnia 18 lipca 2002 r. (w brzmieniu znajdującym zastosowanie w niniejszej sprawie tj. Dz.U. z 2002 r., nr 144, poz. 1204 ze zm.), zdaje się nie dostrzegać, że zgodnie z przepisem art. 8 ust. 1 pkt 2 tej ustawy jako usługodawca obowiązany był m.in. do nieodpłatnego udostępnienia usługobiorcy regulaminu przed zawarciem umowy o świadczenie takich usług. Praktyka powoda była zaś odmieniana i skutkowałą przystępowaniem do zawierania umów przez jego klientów przed zapoznaniem się z ofertą zawierającą istotne postanowienia tych umów. Praktyka tak nie mogła spotkać się z aprobatą ani Sądu I instancji ani też Sądu Okręgowego. Należy uznać, że niedopuszczalne jest w świetle obowiązujących przepisów zawieranie umowy, a następnie umożliwienie usługobiorcy zapoznania się z treścią oferty (w tym wypadku regulaminu) do zawarcia umowy.

Istotne postanowienia umowy zostały określone w regulaminie, w związku z tym pozwany nie miał możliwości zapoznania się z ich treścią przed zawarciem umowy, czyli przed „kliknięciem”. Idąc dalej należy stwierdzić, że oferta nie zawierała owych istotnych postanowień. Natomiast akceptacja regulaminu stanowiła jednocześnie przyjęcie oferty oraz zawarcie umowy.

Wobec powyższego, w ocenie Sądu Okręgowego, brak jest podstaw do dochodzenia zapłaty przez powoda. Na podstawie zgromadzonego materiału dowodowego należało uznać, że strony nie umówiły się o świadczenie jakichkolwiek usług, a wobec tego nie doszło do zawarcia umowy między powodem a pozwanym.

Sąd Rejonowy na podstawie wszechstronnego rozważenia materiału dowodowego dokonał prawidłowych ustaleń faktycznych w zakresie uznania, że strony nie łączyła żadna umowa. Wobec braku przedłożonych dowodów popierających stanowisko strony przeciwnej Sąd Rejonowy przyjął twierdzenia pozwanego, co nie oznacza, że wyłącznie na nich oparł swoją ocenę. Pozwany zaprzeczał, że otrzymał link aktywacyjny, a następnie złożył żądanie natychmiastowego rozpoczęcia świadczenia usług poprzez uruchomienie linku aktywacyjnego, natomiast powód nie wykazał w żaden sposób tego faktu. Z przyczyny kwestionowania twierdzeń powoda nie sposób było uznać je za wiarygodne.

Przechodząc do zarzutu powoda dotyczącego błędu w ustaleniach faktycznych polegającym na uznaniu, że powód nie udowodnił podstawy faktycznej swojego roszczenia należy stwierdzić, że ów zarzut również nie zasługuje na uwzględnienie. Abstrahując od kwestii dopuszczalności tego zarzutu w postępowaniu uproszczonym wskazać należy, iż ciężar udowodnienia faktu, czyli wykazania, że strony zawarły umowę spoczywał na powodzie. Zgodnie z normatywnie określoną w art. 6 k.c. zasadą – ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu

tego wywodzi skutki prawne, a nie na tym, kto przeczy tym faktom. Nie sposób wymagać od pozwanego, aby wykazał okoliczności negatywne odnoszące się do braku zawarcia umowy. W ocenie Sądu Okręgowego pomimo przedstawienia regulaminu świadczenia usług przez powoda oraz jego twierdzeń, że doszło do zachowania warunków w nim określonych nie można stwierdzić, że udowodnił on swoje żądanie, ponieważ nie wykazał należyście, że doszło do zawarcia umowy i nie przedłożył żadnych dowodów na poparcie swoich twierdzeń.

Fakt istnienie czynności zmierzających do zawarcia umowy w formie elektronicznej w ramach serwisu internetowego prowadzonego przez powoda był możliwy do zweryfikowania, ale z pewnością nie poprzez przedstawienie Sądowi pliku wydruków ze stron komputerowych niewiadomego pochodzenia, które mógł sporządzić ktokolwiek. Natomiast zawarcie umowy elektronicznej nie oznacza, że nie można potwierdzić jej zapisów. W związku z powyższym argumentację powoda należało uznać za niepotwierdzoną żadnymi dowodami w niniejszej sprawie, co w konsekwencji wiązało się z uznaniem, że nie doszło do zawarcia umowy pomiędzy stronami o świadczenie odpłatnej usługi w serwisie internetowym (...).

Mając na uwadze powyższe oraz nie znajdując w sprawie uchybień, które należałoby wziąć pod uwagę z urzędu, Sąd Okręgowy, na podstawie art. 385 k.p.c. w zw. z art. 505¹⁰ § 1 i 2 k.p.c., oddalił apelację jako bezzasadną.

S.S.O. Bartosz Kaźmierak